

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2017 m. gegužės 31 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — SESV 45 straipsnis — Laisvas darbuotojų judėjimas — Pareiga įregistruoti Belgijoje gyvenančiam asmeniui priklausančią ir Italijoje skirtą naudoti transporto priemonę“

Byloje C-420/15

dėl *tribunal de première instance francophone de Bruxelles* (Prancūzų kalba bylas nagrinėjantis Briuselio pirmosios instancijos teismas, Belgija) 2015 m. birželio 12 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2015 m. liepos 30 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą baudžiamojame byloje prieš

U

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas J. L. da Cruz Vilaça (pranešėjas), teisėjai M. Berger, A. Borg Barthet, E. Levits ir F. Biltgen,

generalinis advokatas M. Szpunar,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- U, atstovaujamo advokato J. Waldron,
- Graikijos vyriausybės, atstovaujamos S. Papaïoannou ir K. Nasopoulou,
- Europos Komisijos, atstovaujamos D. Martin ir M. Kellerbauer,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl SESV 18, 20, 45, 49 ir 56 straipsnių išaiškinimo.

* Proceso kalba: prancūzų.

- 2 Prašymas pateiktas baudžiamojoje byloje prieš Europos Komisijos pareigūną Italijos pilietį U, iškeltoje dėl to, kad jis Belgijoje vairavo Italijoje įregistruotą transporto priemonę.

Teisinis pagrindas

Belgijos teisė

- 3 2001 m. liepos 20 d. Karaliaus dekretu dėl transporto priemonių registracijos (2001 m. rugpjūčio 8 d. *Moniteur belge*, toliau – 2001 m. liepos 20 d. Karaliaus dekretas) 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Transporto priemonė gali būti naudojama kelių eisme, tik jeigu yra įregistruota ir turi per registracijos procedūrą išduotus registracijos numerius.“

- 4 Tačiau pagal šio straipsnio 2 dalį tam tikrų transporto priemonių įregistravimas nėra privalomas dėl joms būdingų savybių.

- 5 Šio dekretu 3 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Belgijoje gyvenantys asmenys, norintys Belgijoje vairuoti transporto priemones, net jei jos jau įregistruotos užsienyje, jas registruoja 6 straipsnyje nurodytame transporto priemonių registre.

Gyvenamoji vieta Belgijoje reiškia, kad šie asmenys atitinka vieną iš šių sąlygų:

- a) yra įtraukti į Belgijos komunos gyventojų registrus;

<...>

<...>“

- 6 Šio straipsnio 2 dalyje išvardijami atvejai, kai užsienyje registruotos ir Belgijoje gyvenančių asmenų vairuojamos transporto priemonės įregistravimas šioje valstybėje narėje neprivalomas.

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

- 7 Iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad U 2013 m. lapkričio 22 d. Briuselyje (Belgijoje) patikrino policija, kai jis vairavo jam priklausančią Italijoje įregistruotą transporto priemonę.

- 8 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, jog iš policijos protokolo aišku, kad U pagrindinė gyvenamoji vieta yra Belgijoje ir kad jis turi Italijos ir Belgijos vairuotojo pažymėjimus.

- 9 Minėtame teisme U paaiškino, kad yra Komisijos pareigūnas, kad gyvena ir Belgijoje, ir Italijoje, į pastarąją grįžta kiekvieną savaitę, nes dėsto Pizos universitete, taip pat dėl šeiminių priežasčių, visų pirma dėl tėvo ligos. Jis nurodė, kad yra dviejų transporto priemonių, iš kurių viena įregistruota Belgijoje, o kita – Italijoje, savininkas ir kad Italijoje įregistruota transporto priemonė skirta naudoti daugiausia toje antroje valstybėje narėje. Jis taip pat nurodė, kad patikrinimo dieną važiavo per Belgiją iš Italijos, kur buvo išvakarėse, nes turėjo paimti kitą asmenį ir vykti su juo į seminarą Vokietijoje. Po šio seminaro U būtų grįžęs į Italiją, palikęs ten šią transporto priemonę ir atskridęs į Briuselį lėktuvu.

- 10 2014 m. rugsėjo 10 d. *Tribunal de police de Bruxelles* (Briuselio policijos teismas, Belgija) sprendimu U buvo nubaustas bauda visų pirma už tai, kad, pažeisdamas 2001 m. liepos 20 d. Karaliaus dekretu nuostatas, vairavo viešaisiais keliais Belgijoje neįregistruotą transporto priemonę.

- 11 Nagrinėdamas U pateiktą apeliacinį skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas primena, kad klausimas dėl galimos 2001 m. liepos 20 d. Karaliaus dekreto 2 ir 3 straipsnių neatitikties ESV sutarties nuostatomis dėl laisvo asmenų judėjimo buvo išnagrinėtas, pirma, 2001 m. birželio 13 d. Belgijos *Conseil d'État* (Valstybės Taryba) nuomonėje Nr. 31.530/4 ir 2005 m. gruodžio 15 d. Teisingumo Teismo sprendime *Nadin ir Nadin-Lux* (C-151/04 ir C-152/04, EU:C:2005:775).
- 12 Šiomis aplinkybėmis *tribunal de première instance de Bruxelles* (Prancūzų kalba bylas nagrinėjantis Briuselio pirmosios instancijos teismas, Belgija) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

„Ar 2001 m. liepos 20 d. Karaliaus dekreto <...> 2 ir 3 straipsniai prieštarauja [SESV] 18, 20, 45, 49 ir 56 straipsniams dėl to, kad, norint naudotis nors ir tik šalies kirtimo tikslu ne Belgijos [Karalystės], o kitos Europos Sąjungos valstybės narės gyventojui priklausančia ir toje kitoje valstybėje narėje registruota transporto priemone, ji turi būti įregistruota Belgijoje, jeigu asmuo taip pat gyvena Belgijoje?“

Dėl prejudicinio klausimo

- 13 Pirmiausia dėl pagrindinėje byloje taikomų Sutarties nuostatų pažymėtina, kad Sąjungos pilietis, pavyzdžiui, U, kuris dirba Sąjungos institucijoje ar įstaigoje, esančioje kitoje valstybėje narėje nei jo kilmės valstybė, patenka į SESV 45 straipsnio taikymo sritį (šiuo klausimu žr. 2000 m. spalio 3 d. Sprendimo *Ferlini*, C-411/98, EU:C:2000:530, 42 punktą, 2004 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *My*, C-293/03, EU:C:2004:821, 47 punktą ir 2016 m. spalio 6 d. Sprendimo *Adrien ir kt.*, C-466/15, EU:C:2016:749, 24 ir 25 punktus).
- 14 Taigi SESV 49 straipsnis, pagal kurį draudžiami įsisteigimo laisvės apribojimai, neturi reikšmės nagrinėjant pagrindinę bylą, nes ši laisvė susijusi su teise imtis savarankiškai dirbančių asmenų veiklos ir ja verstis.
- 15 Šiuo atžvilgiu taip pat neturi reikšmės SESV 56 straipsnis, nes Teisingumo Teismo turimoje bylos medžiagoje nėra jokių informacijų, įrodančių, kad pagrindinėje byloje nagrinėjama situacija yra susijusi su šiame straipsnyje numatytu laisvės teikti paslaugas įgyvendinimu.
- 16 SESV 18 straipsnis atskirai taikomas tik esant toms Sąjungos teisės reglamentuojamoms situacijoms, kurioms Sutartyje nenumatyta specialių nediskriminavimo taisyklių. Nediskriminavimo principas darbuotojų laisvo darbuotojų judėjimo srityje įtvirtintas SESV 45 straipsnyje (šiuo klausimu žr. 2012 m. spalio 25 d. Sprendimo *Prete*, C-367/11, EU:C:2012:668, 18 ir 19 punktus).
- 17 Galiausiai SESV 20 straipsnyje, kuriuo nustatoma Sąjungos pilietybė, tik numatyta, kad Sąjungos piliečiai naudojami šios Sutarties suteiktomis teisėmis ir vykdo jos nustatytas pareigas. Taigi šiuo požiūriu jis negali būti taikomas atskirai nuo konkrečių Sutarties nuostatų, kurios reglamentuoja Sąjungos piliečių teises ir pareigas (šiuo klausimu žr. 2004 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *My*, C-293/03, EU:C:2004:821, 32 punktą).
- 18 Todėl nagrinėjant pagrindinę bylą SESV 18, 20, 49 ir 56 straipsniai neturi reikšmės.
- 19 Dėl šios priežasties reikia performuluoti prejudicinį klausimą taip: ar SESV 45 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį draudžiami valstybės narės teisės aktai, kuriais joje gyvenantis darbuotojas įpareigojamas įregistruoti šioje valstybėje narėje jam priklausančią ir kitoje valstybėje narėje įregistruotą transporto priemonę, kad galėtų ją vairuoti, nors ir retkarčiais.

- 20 Šiuo klausimu pirmiausia reikia pažymėti, kad SESV 45 straipsniui prieštarauja bet kokia priemonė, kuri, nors ir taikoma nediskriminuojant dėl pilietybės, gali kliudyti Sąjungos piliečiams pasinaudoti pagal Sutartį garantuojamomis pagrindinėmis laisvėmis arba dėl kurios naudojimas jomis gali tapti nepatrauklesnis (2016 m. spalio 6 d. Sprendimo *Adrien ir kt.*, C-466/15, EU:C:2016:749, 26 punktą). Todėl net nedidelės apimties ar reikšmės laisvo darbuotojų judėjimo ribojimas draudžiamas pagal SESV 45 straipsnį (šiuo klausimu žr. 2012 m. liepos 12 d. Sprendimo *Komisija / Ispanija*, C-269/09, EU:C:2012:439, 55 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 21 Be to, Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad valstybėje narėje gyvenantiems darbuotojams tenkanti pareiga įregistruoti toje valstybėje narėje bendrovės transporto priemonę, kurią jiems suteikė kitoje valstybėje narėje įsteigta bendrovė, yra laisvo darbuotojų judėjimo kliūtis (šiuo klausimu žr. 2005 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *Komisija / Danija*, C-464/02, EU:C:2005:546, 46 ir 52 punktus ir 2005 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Nadin ir Nadin-Lux*, C-151/04 ir C-152/04, EU:C:2005:775, 36 punktą).
- 22 Taip pat jis nusprendė, kad kliūtis laisvam darbuotojų judėjimui gali būti teisės aktas, kuris, nors ir taikomas neatsižvelgiant į atitinkamų darbuotojų pilietybę, daro poveikį ne tik galimybei patekti į darbo rinką, bet ir ekonominės veiklos vykdymo sąlygoms (2005 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *Komisija / Danija*, C-464/02, EU:C:2005:546, 36 ir 37 punktai).
- 23 Galiausiai nagrinėdamas ginčą dėl to paties pagrindinėje byloje nagrinėjamo 2001 m. liepos 20 d. Karaliaus dekreto 3 straipsnio taikymo Teisingumo Teismas iš esmės nurodė, kad šiame straipsnyje nustatyta pareiga įregistruoti transporto priemonę būtų galima, kiek tai susiję su bendrovės transporto priemone, suteikta Belgijoje gyvenančiam ir ne pagal darbo sutartį dirbančiam darbuotojui ir jau yra įregistruota kitoje valstybėje narėje, jei ši transporto priemonė skirta nuolat naudoti daugiausia pirmojoje valstybėje narėje arba jei ji faktiškai taip naudojama (šiuo klausimu žr. 2005 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Nadin ir Nadin-Lux*, C-151/04 ir C-152/04, EU:C:2005:775, 41–43 punktus).
- 24 Šiuo atveju iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pagal 2001 m. liepos 20 d. Karaliaus dekreto 2 ir 3 straipsnius Belgijos valdžios institucijos skiria baudą savo gyventojams, kurie šios valstybės narės keliais vairuoja jiems priklausančią ir kitoje valstybėje narėje įregistruotą transporto priemonę.
- 25 Darytina išvada, kad toks elgesys trukdo Belgijoje gyvenančiam Sąjungos piliečiui, išvykusiam iš savo kilmės valstybės ir įgyvendinančiam savo kaip darbuotojo teisę laisvai judėti, nors ir truputį naudotis Belgijos kelių tinklu – t. y. vairuoti jam priklausančią ir kitoje valstybėje narėje įregistruotą transporto priemonę.
- 26 Šiomis aplinkybėmis dėl 2001 m. liepos 20 d. Karaliaus dekreto 2 ir 3 straipsniuose nustatytos pareigos įregistruoti, net jei ji taikoma visiems Belgijos gyventojams neatsižvelgiant į pilietybę, SESV 45 straipsnyje numatytos pagrindinės laisvės įgyvendinimas gali tapti nepatrauklesnis. Todėl tokia pareiga apriboja laisvą darbuotojų judėjimą.
- 27 Kiek tai susiję su galimu tokios kliūties pateisinimu, iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos matyti, kad U priklausanti ir Italijoje įregistruota transporto priemonė buvo skirta naudoti daugiausia minėtoje valstybėje narėje.
- 28 Jei ši transporto priemonė iš tikrųjų turėjo būti taip naudojama, o tai turi įrodyti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, ryšio su tokia pareiga įregistruoti nustatančia valstybe nare sąlyga, numatyta šio sprendimo 23 punkte, nėra įvykdyta.
- 29 Taigi, nacionalinės teisės aktai, kaip antai nagrinėjami pagrindinėje byloje, galėtų būti leidžiami tik SESV 45 straipsnio 3 dalyje aiškiai numatytų išimčių pagrindu arba jeigu jais būtų siekiama Sutartį atitinkančio teisėto tikslo ir jie būtų pateisinami privalomais bendro intereso pagrindais. Vis dėlto

tokiu atveju taip pat reikia, kad jų taikymas būtų tinkamas nagrinėjamam tikslui pasiekti ir neviršytų to, kas būtina norint jį pasiekti (2005 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *Komisija / Danija*, C-464/02, EU:C:2005:546, 53 punktas).

- 30 Tačiau prašymą priimti prejudicinį klausimą pateikęs teismas nenurodė jokie motyvo, galinčio pateisinti laisvo darbuotojų judėjimo kliūtį, nustatytą 2001 m. liepos 20 d. Karaliaus dekreto 2 ir 3 straipsniais, kuriuos taiko Belgijos valdžios institucijos. Be to, Belgijos vyriausybė nepateikė jokio šių nuostatų pateisinimo.
- 31 Šiomis aplinkybėmis į pateiktą klausimą reikia atsakyti taip: SESV 45 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad jam prieštarauja valstybės narės teisės aktai, kaip antai nagrinėjami pagrindinėje byloje, pagal kuriuos valstybėje narėje gyvenantis darbuotojas privalo šioje valstybėje narėje įregistruoti jam priklausančią, bet kitoje valstybėje narėje jau įregistruotą ir daugiausia tos valstybės narės teritorijoje skirtą naudoti transporto priemonę.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 32 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

SESV 45 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad jam prieštarauja valstybės narės teisės aktai, kaip antai nagrinėjami pagrindinėje byloje, pagal kuriuos valstybėje narėje gyvenantis darbuotojas privalo šioje valstybėje narėje įregistruoti jam priklausančią, bet kitoje valstybėje narėje jau įregistruotą ir daugiausia tos valstybės narės teritorijoje skirtą naudoti transporto priemonę.

Parašai.